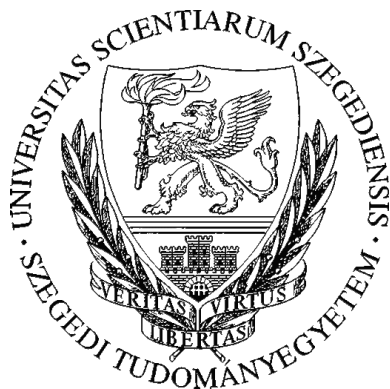

A táplálkozás, a menstruáció és a csontanyagcsere zavarainak rizikófaktora sportoló és inaktív egyetemisták körében

Kovács Vivien Döniz, Vidiczki-Dóczy Andrea, Molnár Andor H.

SZTE JGYPK TSTI

Fiatal Sporttudósok
IV. Országos Konferenciája

Budapest
2016. december 03.

Bevezetés

Női atlétatriász (Wilmore, 1991):

- **Táplálkozási zavar**

(sportolók, esztétikai sportok, ideálisnál kevesebb testsúly)

- **Menstruációs zavar**

(csökkent testzsír → csökkenő ösztrogénszint)

- **Osteoporosis**

- **A triász előfordulásának gyakoriságára vonatkozóan, ellentmondásos eredmények a szakirodalomban sportolók és nem sportolók között (Torstveit, 2005; Hoch, 2009).**

- Wilmore JH (1991) Int J Sport Nutr. 1:104-117.

- Torstveit MK (2005) Med Sci Sport Exerc. 37: 1449-1459.

- Hoch AZ (2009) Clin J Sport Med. 19: 421-428.

Célkitűzés

- **Meghatározzuk a triászkomponensek rizikófaktorainak előfordulási gyakoriságát fizikailag aktív, illetve inaktív egyetemista hallgatók körében.**
- **A triász melyik komponensének rizikótényezői gyakoribbak?**
- **A hazai populációban a rendszeres fizikai aktivitást végző vagy a fizikailag inaktív egyetemista csoport a veszélyeztetettebb a triász és egyes komponenseinek kialakulását illetően?**

Módszerek

Résztevők:

- 58 fő fizikailag aktív egyetemista nő (FA)
(átlagéletkor: $20,47 \pm 1,77$ év)
- 64 fő fizikailag inaktív hallgatónő (FI)
(átlagéletkor $20,73 \pm 1,98$ év)

**Módosított Torstveit és Sundgot-Borgen módszer (2005)
csontsűrűség vizsgálattal kiegészítve.**

Módszerek

Táplálkozásvavar vizsgálata

Alacsony BMI (<18,5) /InBody 230/

Kérdőív:

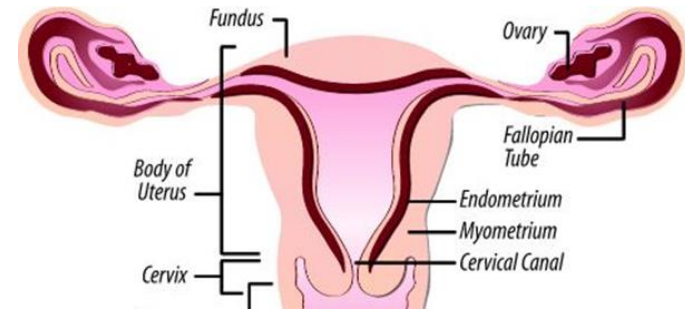
- Önbevallás alapján patogén testsúly-kontrolláló módszerek használata: fogyókúra tabletták, étvágycsökkentő tabletták, hashajtók, vízhajtók, önhánytatás.
- Táplálkozásvavar önértékelés alapján
- EDI – Eating Disorder Inventory alsókálák:
  - ‘Karcúság iránti késztetés’ (≥ 15)
  - ‘Testi elégedetlenség’ (≥ 14)

Módszerek

Menstruációs zavar vizsgálata

Kérdőívben önbevallás alapján:

- **Primer amenorrhea: 16 éves korig nem jelentkező első vérzés (menarche)**
- **Szekunder amenorrhea: vérzés kimaradása 3 ciklusnál hosszabb ideig**
- **Oligomenorrhea: 35 napnál hosszabb ciklus**
- **Rövid luteális fázis: 22 napnál rövidebb ciklus**

Módszerek

Csontritkulás vizsgálata

- Fáradásos törés önbevallás alapján
- Alacsony csontsűrűség

/SONOST 3000/

osteopenia (t-score < -1)

osteoporosis (t-score < -2.5)

Normal bone matrix

Osteoporosis

Statisztikai analízis:

Bonferroni- illetve Mann-Whitney U-teszt.

A rizikótényezők prevalenciájának összehasonlításakor a $p^{\#} < 0,05$,

a csoportok összehasonlításakor a $p^* < 0,05$ szignifikancia határértékeket alkalmaztuk.

Eredmények

A táplálkozásvavar rizikófaktorai	FA	FI
BMI < 18,5	N=4 (6,9%)	N=8 (12,5%)
EDI – Karcsúság iránti készlettség ≥ 15	N=3 (5,17%)	N=1 (1,56%)
EDI – Testi elégedetlenség ≥ 14	N=5 (8,62%)	N=11 (17,19%)
Táplálkozásvavar önbevallás alapján	N=7 (12,07%)	N=1 (1,56%)*
Fogyasztótabletta	N=3 (5,17%)	N=8 (12,5%)
Étvágycsökkentő tabletták	N=4 (6,9%)	N=4 (6,25%)
Hashajtó	N=5 (8,62%)	N=2 (3,13%)
Vízajtó	N=1 (1,72%)	N=0 (0%)
Önhánytatás	N=0 (0%)	N=1 (1,56%)
ÖSSZESÍTVE (egy vagy több rizikófaktor)	N=19 (32,76%)	N=26 (40,63%)

Eredmények

Menstruációs zavar rizikófaktorai	FA	FI
Primer amenorrhoea	N=0 (0%)	N=0 (0%)
Szekunder amenorrhoea	N=4 (6,9%)	N=6 (9,38%)
Oligomenorrhoea	N=19 (32,76%)#	N=23 (35,94%)#
Rövid luteális fázis	N=23 (39,66%)#	N=14 (21,88%)
ÖSSZESÍTVE (egy vagy több rizikófaktor)	N=33 (56,9%)	N=32 (50%)

A csonttrikulás rizikófaktorai	FA	FI
Fáradásos (stressz)törés	N=2 (3,45%)	N=1 (1,56%)
Osteopenia (-1 > t-érték > -2,5)	N=12 (20,69%)#	N=30 (46,88%)*#
Osteoporosis (t-érték < -2,5)	N=0 (0%)	N=1 (1,56%)
ÖSSZESÍTVE (egy vagy több rizikófaktor)	N=13 (22,41%)	N=31 (48,44%)*

FA
FI

Nincs rizikófaktor:

N=14 (24,14%)
N=10 (15,63%)

Táplálkozásvavar
N=19 (32,76%)
N=26 (40,63%)

Táplálkozásvavar és csontritkulás
N=7 (12,07%)
N=11 (17,19%)

ATLÉTATRIÁSZ
N=3 (5,17%)
N=7 (10,94%)

Táplálkozás zavar és menstruációs zavar
N=13 (22,41%)
N=14 (21,88%)

Csontritkulás
N=13 (22,41%)
N=31 (48,44%)*

Csontritkulás és menstruációs zavar
N=6 (10,34%)
N=17 (26,56%)*

Menstruációs zavar
N=33 (56,9%)
N=32 (50%)

Konklúzió

A triász kockázati tényezői nagy gyakorisággal jelennek meg a megfigyelt populációban.

- **A menstruációs zavar a legelterjedtebb, de az osteoporosis kockázati tényezői is szignifikánsan magasabb prevalenciát mutatnak a fizikailag inaktív csoportban.**
- **Az evészavarok rizikófaktoraiban hasonló arányban fordulnak elő.**
- **A menstruációs zavarok rizikótényezői közül a oligomenorrhea és a rövid luteális fázis, a csonttrikulázis rizikófaktoraiban közül az osteopenia prevalenciája kimagasló.**

A fizikailag inaktív egyetemista hallgatóknak veszélyeztetettebbek az atlétatriász által.

Köszönöm a figyelmet!

